

Vi arbeider aktivt for å bedre elsikkerheten hos deg.

Få mer informasjon på elsikkerhetsportalen.no/elvia
eller sikkerhverdag.no

Elvia

**Noe av det verste som kan skje i ditt hjem er brann.
Over 40 prosent av branner i Norge har en elektrisk årsak.**

**Eier/bruker har selv ansvaret for at det elektriske anlegget
i hjemmet blir vedlikeholdt og til enhver tid er i orden. Dette
gjelder også elektriske produkter som blir tilkoblet anlegget.**

Ansvaret for dette er beskrevet i «Forskrift om Elektriske lavspenningsanlegg» § 9.

**Mange branner starter på grunn av likegyldighet,
uvitenhet og glemsomhet. Dette kan resultere
i farlig og feil bruk av elektriske apparater!**

Hvorfor tilsyn i min bolig?

Lov om tilsyn med elektriske anlegg og elektrisk utstyr pålegger alle nettselskap å føre tilsyn av blant annet boliger, leiligheter og hytter i sitt konsesjonsområde.

Etter tilsyn vil du få tilsendt en tilsynsrapport som beskriver eventuelle avvik. Du må normalt kontakte en registrert elektrovirksomhet for å få avvik utbedret, men i noen tilfeller kan du rette dem selv.

Arbeid på elektriske anlegg

Det meste av arbeid på elektriske anlegg krever at du har fagbrev som elektriker og at du er ansatt i en registrert elektrovirksomhet.

Det er kun noen mindre arbeid du kan utføre dersom du ikke har fagbrev som elektriker:

- Koble til/skifte topoledede plugger til og med 25 A.
- Koble til/skifte topoledede skjøtekontakter og apparatkontakter til og med 16 A.
- Koble til/reparere bordlamper/lampetter og lignende med bevegelige ledninger, herunder også ledningsbrytere.
- Koble til/skifte belysningsutstyr opphengt i takkrok eller lignende.
- Montere/skifte varmeovner som leveres med bevegelig ledning og plugg.
- Skifte dekklokk for brytere, stikkontakter og koblingsbokser.

Alt som skal gjøres utover punktene nevnt over må utføres av en registrert elektrovirksomhet.

Her finner du en oversikt over godkjente elektrovirksomheter:
innmelding.dsb.no/elvirksomhetsregisteret/

Komfyr og platetopp

Tørrkoking er en av de vanligste årsakene til boligbrann.

- Vær tilstede/hold oppsikt med komfyr ved bruk
- Skru ned varmen på platetoppen hvis du blir avbrutt i matlaging
- Rengjør kjøkkenvifta regelmessig
- Installer gjerne komfyrvakt – den varsler og/eller kobler ut strømmen for å unngå komfyrbrann

Oppvask-, vaskemaskin og tørketrommel

- Vær alltid tilstede når disse apparatene benyttes
- Slå de av når du skal sove eller forlate boligen
- Rengjør lofilteret i tørketrommelen etter bruk
- Monter røykvarsler der disse apparatene benyttes

Elektrisk oppvarming

- Vi anbefaler å bruke fast installerte varmekilder til oppvarming
- Flyttbare varmekilder anbefales kun som tilleggsoppvarming og bør brukes under tilsyn
- Følg montasjeveiledningen nøye ved montering av varmekilder
- Flyttbare varmekilder skal ikke tilkobles via skjøteledning
- Elektriske varmekilder må ikke tildekkes
- Det anbefales å ikke benytte flyttbare varmekilder på barnerom

Skjøteledninger

- Monter alltid nok fastmonterte stikkontakter – skjøteledninger er et svakt ledd i elektriske installasjoner og er kun ment for midlertidig bruk
- Ved bruk av skjøteledning på trommel – trekk ledningen helt ut for å unngå varmeutvikling i trommel/ledning
- Ikke benytt skjøteledning til lading av elektriske biler

Varmtvannsbereder

Det blir ofte avdekket varmegang på varmtvannsberedere ved kontroll av elektriske anlegg. Dette oppstår spesielt i overgangen mellom støpselet og stikkontakten. Vi anbefaler å koble til varmtvannsbeholder direkte til den faste installasjonen, uten bruk av støpsel.

- Kontroller støpselet jevnlig for å se at det ikke er noen misfarging eller tegn på varmegang
- Er det tegn på varmegang må du kontakte en registrert elektrovirksomhet

**Kontakt en registrert
elektrovirksomhet**

Belysning

En nødvendighet i hverdagen.

LED-belysning

- LED-pærer bruker betydelig mindre energi enn tradisjonelle pærer og de blir ikke like varme.
- ! • Du kan ikke uten videre bytte til LED-pærer i en eksisterende belysningsinstallasjon med dimmer. Sjekk at dimmeren er egnet for LED-pærer og at LED-pærene kan dimmes. Er du usikker på dette, kontakt en registrert elektrovirksomhet.
- Det anbefales å benytte en registrert elektrovirksomhet ved valg og anskaffelse av belysning!

Belysning på barnerom

- Ikke benytt belysning som gir mye varme – bruk LED-pærer
- På barnerom bør du kun bruke fastmonterte lamper
- Unngå å dekke til lamper

Sikringsskapet

Hjertet i det elektriske anlegget.

Bruk sansene:
SE – HØR – LUKT – KJENN

Faresignaler

- ! • Sikringer blir så varme at de er ubehagelig å berøre
 - ! • Det lukter brent fra sikringsskapet eller du hører knitring/during
 - ! • Sikringer løser ofte ut – det er et tegn på overbelastning
- Har du skrusikringer – skru de til med jevne mellomrom

Vi anbefaler at gamle skrusikringer oppgraderes til automatsikringer med innebygd jordfeilbryter. Dette vil øke sikkerheten til det elektriske anlegget betraktelig.

Jordfeilbryter

En jordfeilbryter har en viktig sikkerhetsfunksjon i det elektriske anlegget ved at den bryter strømmen ved jordfeil/strøm på avveie.

Jordfeilbryter må testes etter produsentens henvisninger som finnes i sikringsskapet:

1. Trykk på testknapp som løser ut sikring og strømmen blir borte – vipp hendelen opp igjen – test OK
- ! 2. Dersom jordfeilbryteren ikke løser ut er den mest sannsynlig defekt – en registrert elektrovirksomhet må kontaktes for utbedring

! Kontakt en registrert elektrovirksomhet

Overspenningsvern

I et strømmett kan det oppstå plutselige og uventede høye spenninger på grunn av koblinger i nettet og lynnedslag. Elektroniske produkter i hjemmet er særlig utsatt for slike spenninger. I boliger oppført etter 2010 er det krav til installert overspenningsvern.

- Overspenningsvernet er normalt plassert i boligens sikringsskap eller i utvendig inntaksskap
- Det finnes flere typer overspenningsvern som kan benyttes forskjellige steder i installasjonen – spør din registrerte elektrovirksomhet om råd og veiledning !
- Sjekk med jevne mellomrom om overspenningsvernet er løst ut – spesielt etter tordenvær

Er overspenningsvernet løst ut, kontakt registrert elektrovirksomhet for utskifting! !

Tordenvær

Merker du uregelmessigheter som blinking i lys, during, støy, lukt eller opplever at utstyr ikke fungerer etter et tordenvær, kontakt en registrert elektrovirksomhet til å utføre en kontroll av anlegget. !

Jording

I alle elektriske installasjoner skal det være et jordingssystem som beskytter deg mot berøringsfare og støt dersom det oppstår en feil i anlegget eller utstyr.

Hvis du får elektrisk støt ved berøring av for eksempel vannkran eller komfyr, kan det bety at det er feil med jordingsanlegget – kontakt registrert elektrovirksomhet snarest.

Sikker lading i hjemmet.

Elbiler

Det er viktig å legge til rette for trygge ladeforhold når du skal kjøpe elbil. Husk å ta dette med i kostnadsberegningen.

- ! Det er krav til egen kurs for lading av elbil. Vi anbefaler fastmontert ladeboks (mode 3). Kontakt registrert elektrovirksomhet som kan bistå med gode råd om hvilken ladeløsning som passer best for deg.

Det er ikke tillatt å lade regelmessig på en vanlig stikkontakt dersom den ikke er sikret med 10A sikring, har en jordfeilbryter type B og er sikret med et overspenningsvern. Unntaket er sporadisk lading på reise dersom det ikke finnes andre egnede løsninger.

Elektriske produkter

Det finnes i dag et stort antall ladbare produkter i de norske hjem (leker, mobiltelefoner, klokker, nettbrett, sykler og liknende). Det er viktig at du lader på en trygg og sikker måte!

- Lading bør kun gjøres når du er våken og tilstede
- Dersom et produkt må lades over natten – plasser det på et sikkert sted og ikke der hvor du sover
- Benytt kun originalt ladeutstyr og undersøk om produsenten sier noe om anbefalt ladetid
- Barn og ungdom er den største brukergruppen av ladbare elektriske produkter – sørg for at de lader trygt!

Nye elektriske installasjoner og solcelleanlegg.

Nye installasjoner

Det er krav om at du benytter en registrert elektrovirksomhet når du skal:

- ! • Bygge ny bolig
- ! • Rehabiliter/pusse opp
- ! • Utvide/bygge på
- ! • Utføre endringer i den elektriske installasjonen

Dokumentasjon

Ved ferdigstillelse av arbeid på det elektriske anlegget må elektrovirksomheten levere skriftlig dokumentasjon og samsvarserklæring til kunde ved alle typer arbeid, uansett omfang. Dette er eiers garanti for at planlegging, utførelse og endring av et elektrisk anlegg er i henhold til gjeldende sikkerhetskrav.

Annen relevant dokumentasjon:

- Risikovurdering, sluttkontroll og kursfortegnelse
- Brukerveiledninger og dokumentasjon på levert utstyr og installasjon

Du kan lese mer om dokumentasjonskrav her:
elsikkerhetsportalen.no/elvia/samsvarserklaering/

Solcelleanlegg

Dagens solcelleanlegg er store og kompliserte elektriske anlegg. Det er et krav til å benytte kvalifisert fagkompetanse til planlegging og utførelse av installasjonen. !

Montering av et solcelleanlegg vil være en kombinasjon av byggeteknisk-, mekanisk- og elektroinstallasjonsarbeid. Det er mange fagmiljøer som må samarbeide.

Alt arbeid vedrørende den elektriske installasjonen av solcelleanlegg skal utføres av en registrert elektrovirksomhet. Dette gjelder også sammenkobling av solcellepanelene.

Dokumentasjon

Det stilles krav til dokumentasjon for solcelleanlegg som for alle andre typer elektriske installasjoner.

! Kontakt en registrert elektrovirksomhet

Har du el-vett?

TEST DEG SELV.

Les de 12 punktene i testen, kryss av hvis svaret er JA og se hvor mange poeng du oppnår.

- ☐ Følger du alltid bruksanvisningen for elektriske apparater?
- ☐ Sjekker du at komfyren er skrudd av når du forlater huset eller legger deg?
Det finnes utstyr på markedet, såkalt komfyrvakt, som kobler ut komfyren hvis den blir glemt. Eldre kan få dekket omkostningene til utstyret – spør hjemmehjelpstjenesten.
- ☐ Trekker du alltid ut støpselet i termostatstyrte apparater, som f. eks. kaffetrakter og brødrister, etter bruk?
- ☐ Passer du på at ingen av panelovnene i boligen er tildekket?
En tildekket ovn er brannfarlig.
- ☐ Bruker du kun vifteovner under tilsyn? Har du sett etter om støvfilteret er tett?
I så fall rens eller skift det. Plassér dessuten aldri ovnen foran noe brennbart.
- ☐ Bruker du kun lyspærer med den watt-styrken som dine lamper er beregnet for, eller lavere?
Se etter misfargede lampeskjermer. En lyspære kan ha en overflatetemperatur på flere hundre grader.
- ☐ Har du bare fastmonterte ovner og lamper på barnerommet?
- ☐ Er det alltid noen til stede når oppvaskmaskin, vaskemaskin eller tørketrommel er i bruk?
- ☐ Renser du lofilteret i tørketrommelen etter hver gang den brukes?
- ☐ Har du nok stikkontakter så du unngår bruk av skjøteledning?
- ☐ Dersom du har skrusikringer – trekker du dem godt til minst én gang i året?
Er sikringer, koblingsbokser, støpsler eller brytere unormalt varme, kan det tyde på en overbelastning. Ta kontakt med en registrert elektrovirksomhet.
- ☐ Har du testet dine jordfeilbrytere slik bruksanvisningen sier du skal gjøre?

12 poeng: **Du er suveren!**

8-11 poeng: **Du er mer samvittighetsfull enn de fleste.**

6-8 poeng: **Brukbart med store muligheter for forbedringer.**

0-6 poeng: **Les gjennom listen en gang til og merk deg innholdet.**

Elvia

Brosjyren er utarbeidet av nettselskapet Elvia AS ved Det lokale eltilsyn (DLE)